

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De S. Roberto, primo Casæ Dei abbate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

VITA B. ROBERTI, PRIMI ABBATIS CASÆ
DEI, AVTHORE QUIDEM MIHI NONDVM COMPERTO,

sed fide digno, vt ex ipsa potest historia animaduerti. Habetur autem in quodam insigni MS. codice. In Prologo scribit Auctor, se data opera nomen suppressisse suum: scripsisse autem hanc Vitam iussu

Odonis Abbatis Molisnensis, & rogatu fratrum eiusdem loci.

Aprilis 24.

Abhorret
infans à la-
cte impudi-
cae nutricis.

Eius pietas
in pueritia.

Itemque in
adolescètia.

Monachus
vult fieri,
sed non fi-
nitur.

It Romam.

Miles se ei
socium ad-
iungit.

Robertus genere Aruernus, natus est de parentibus Christi-
anis, matre Raingarde, patre Giraldo. Hunc à prima infan-
tia Dei seruum futurum, signis quibusdam ostensum est. Ma-
ter enim eius ipso grauida, cum imminente partus tempo-
re ad quoddam castrum tenderet, non sine Dei nutu, vrgente
necessitate, in solitudine partum effudit, utique futurum
solitudinis amatorem. Delatus est inde cum matre ad ca-
strum, & sicut fieri solet, cuidam mulieri traditur ad la-
ctandum. Quem cum illa mammae admouisset, gustare no-
luit, non tam lactis detestatus odorem, quam peccati lactan-
tis horrorem. Patuit continuo, cum & matris vera libens
fuxit, & priorem illam, tentandi causa adhibitus, rursum despexit. Mulier enim illa me-
retrix erat, & ob hoc infans, cum lac respueret, damnauit peccatum. Deinde puer factus,
traditus est disciplinae studijs apud vicum Briuatum in ecclesia beati martyris Iuliani,
ubi & clericus factus est, & deputatus inter canonicos. Et procedente tempore usque ad
presbyteratum peruénit. Pueritiae tempora sic peregit, vt ab ijs malis, quibus illa aetas
vel proprio vitio, vel alieno plerumque inuoluitur, illaesus euaderet: & temporalia cun-
cta despiciens, spem totam in Deo locauerat, eumque, licet paruus, non paruo dilige-
bat affectu. Nam in ecclesijs totis saepe noctibus cum lachrymis excubabat. Sic omni-
bus placere studuit, vt Dei offensam non incurreret. Pauperes & afflictos misericordie
prosequeretur visceribus: quibus quidem poterat opem, omnibus vero exhibens com-
passionem. Vlcibus plena corpora languidorum, abhorrentibus ceteris, ipse mani-
bus contrectauit, manibus saepe lauit. Unde creditum est, manuum eius pio tactu saepe fu-
gatam inualetudinem.

Talem pueritiam secuta est adolescentia melior, addebatque virtutibus virtutem, ma-
nifestiorque, in dies diuina gratia fulgebat in illo. Ieiunabat propensius & orabat, & quan-
tum poterat, larga manu pauperibus distribuebat. Nam & domum eleemosynarum
construxit in vico. Interea sacerdotio strenue fungebatur, offerens Deo frequenter ho-
stias pro salute populi Christiani. Inuitabat peccatores ad poenitentiam, omniumque
prouidebat salutem: & verbo & vita non paucos lucrabatur: & cum omnes vita merito
anteiret, omnibus tamen credi se inferiorem volebat. Praterea contemplationis amo-
re flagrans, destinauit mutare locum, & relicto omnibus, Christum sequi. Adhibito igitur
vno itineris socio, iter arripuit ad Cluniacum, religionis ac disciplinae loci fama com-
motus. Cumque clam se fugere putaret, fama proditus est, & omnes properè, velut pro
salute publica solliciti, profugum prosequuntur, tenent, reducunt. Erubuit vir sanctus,
& propositum suum non magis impeditum quam manifestatum dolens, ex mentis egrit-
tudine morbum incurrit. Unde cum coepisset conualescere, intelligens se à proposito
Dei voluntate impeditum, tentauit si vel inter suos adimplere posset operatum. Sed cum
domesticorum nemo salutaribus monitis praerberet assensum, rationabiliter vrgens pro-
positum, profectus est Romam, vt Apostolorum à Deo sibi, quod desiderabat, consilium
impetraret. Reuersus autem Roma, postulara, in fide nihil haesitans, expectabat.

Interea miles quidam Deo inspirante compunctus, ad virum Dei, consilium petitu-
rus, accessit, qualiter peccatorum suorum magnitudinem, quorum conscientia tor-
quebatur, digna posset satisfactione delere, ducens nihil esse tam arduum, quod pro-
pter Dei recuperandam gratiam non subiret. Accepit à sancto, vt relicto omnibus, ad
Christi militiam se transferret. Cui cum ille respondisset, id quidem se facturum, si fieri
posset cum ipso, libentissime: intellexit vir Deo plenus, hunc sibi socium ac voluntatis
suae ministrum diuinitus destinatum. Gaudens ergo non parum, totum desiderij sui se-
cretum aperit, socium se pollicetur. Miles itaque fide iam plenus & constantia, vt coeptum
suum

suam Dei clementia prosperaret, ad memoriam beatæ Virginis Anitium ire decreuit, sciens nihil efficacius sibi ad impetrandum, quàm si matris apud filium patrocinio uteretur. Quò dum properatur, ecce in via Dei nutu paratum inuenit, quod petebat, ecclesiam scilicet veterem, vasta cinctam solitudine, votis suis in omnibus respondētem. Reuersus nunciat viro Dei, quid inuenisset: qui gratulatus valdè, gratias reddit Deo ingentes. Sed vt numerus Trinitatis secundùm desiderium viri Dei adimpleretur, ad seruiendū Deo vni trinoque, accessit & tertius æquè miles, offerens se non solum socium, sed veriùs ministrum. Gaudet vir Dei de prouentu spiritali, & fructum seminum, quæ iecerat, precibus Deo commendans, diuinæ militiæ tyrones alloquitur, dicens: Congratulor, ô filij, vestræ promptæ deuotioni, & propriæ infirmitatis conscius, in via Dei, quam ipse arctam & arduam asserit, socios vos habere desidero. Sed timendum nobis valdè intelligo, nè temerè hanc viam arripiamus. Non enim incipere bonum, sed consummare, laudabile est: cadere autem à proposito, damnabile. Proponite ergò, mundo valedicentes, mundi incommoda sustinere, & quicquid homines fugiunt, vos sequimini. Cumque talia multa vir Dei admoneret, illi se adhæsuros ac deuotè famulatuos in omnibus promittunt. Ad hæc vir Dei: Potens est, inquit, Deus stabilire ac protegere sibi famulantes, qui etiam sibi non seruietes ea causa protegere solet, vt sibi seruiant. Quapropter si adhærere Deo firmiter decreuistis, habetis me comitem vel ministrum. Et ad hæc, nisi molestum est, adentes ecclesiam, interuentu martyris Iuliani Deum, vt nobis meliora prouideat, implorate.

Quo completo, omnibusque ad votum paratis, die constituta eremum petit cum duobus discipulis, quorum prior Stephanus, sequens Dalmatius vocabatur. Veniunt ad locum optatum, bonis omnibus indigentem, quia eis bonum erat bonis omnibus indigere. Nam quanto plùs indigerent temporalibus, tanto plura se credebant reperituros æterna. Auxit loci difficultatem etiam vicinorū improbitas: qui morum immanitate feris similes, seruos Dei, quos sustentare deberent, conuicijs vrgebant ac minis. Quantas ibi molestias senserint ac perpessi sint, tacendo melius putamus exprimi, quàm dicendo. Verum in ijs aduersis omnibus duorum mentes corroborabat tertius, velut in acie tyrones veteranus, docens eos, vt magis eligerent affligi cum populo Dei, quàm temporalis peccati habere iucunditatem, cum hanc partem sequatur æterna damnatio, illam sempiterna felicitas. Quapropter respicerent in remuneratōre, adspicerent in authorem fidei & consummatōre Iesum, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contempta. His & alijs multis sermonibus discipulos tam constantes reddidit & perfectos, vt non solum quascunque molestias gaudentes sufferrēt, sed etiam pro persequentibus exorarent.

Facta ergò iuxta ecclesiam cellula, credo de ramis & frondibus, partiuntur inter se domesticam curam, vt illi operarentur manibus ad victum, ipse verò lectioni & orationi incumberet. In oratorio, quod vtcunque refecerāt, certis horis & nocte communes preces fundebant, cibum parcum & aridum cum gratiarū actione vnà sumebant: cuius pars maxima peregrinis & pauperibus seruabatur, nec cogitabant de crastino. Quadam die profectis ad laborem fratribus, cum solus in ecclesia substitisset, audit vocem petentis elemosynam. Surgit festinus, ingreditur cellulam, dat totum quod reperit. Totum illud, pars erat panis, quæ superfuerat hesternæ coenæ, suffectura tamen iterum tribus ad mensam. Reuersis ab opere cibus defuit: quod cum moleste tulisset Dalmatius, citò vir Dei querelam compefcuit verbis Christi: Nolite, inquit, solliciti esse, dicentes: Quid māducabimus, aut quid bibemus? Scit enim pater vester, quia his indigetis. Quam sententiam sequens euestigiò confirmat euentus. Abbas enim Arbertus, qui eis hunc locum concesserat habendum, non ignorans affligi sterilitate solitudinis sanctorum voluntariam paupertatē, tres eis pro benedictione misit clitellarios equos, panibus oneratos ac vino. Duos verò ex ijs ille, qui missus fuit, presentauit beato viro, tertium autem in via more quodā insolito nunciauit defecisse. Ad hæc vir sanctus gratias egit, & vultu hilari conuersus ad fratres: Discat, inquit, dilectus frater noster Dalmatius in fide Christi nihil deinceps dubitare, quando & nobis fiducia nostra presenti mercede respondit, & se videt pro murmure parua quidem, sed manifesta ad correptionem, poena mulctatum. Nam partem suam illam nouerit, quæ in via remansit. Non est ablata tamen, sed dilata, vt fidem sibi non dubitet, quæ deferat, restaurandam.

His & id genus alijs frequenter vtens sermonibus, non solum socios instruebat, sed & incolarum mitigabat feritatem, paulatimque brutis moribus exuens, tanquàm de

Multi se illi
adiungunt.

feris homines faciebat, maiori certè miraculo, quàm si, vt apud fabulas inuenitur, humana corpora transmutaret in feras. Ità factū est, vt nonnulli cingulum militiæ dependentes, & sancto eius contubernio adherentes, Christi se seruitio in perpetuū ibidem manciparent. Sed & quidam ex ordine clericali apud illum vitam solitariam delegerunt. Crescente itaque numero discipulorum, creuit & religionis obseruantia. Nam præter illa, quæ omnibus erant instituta communiter, aliquid singuli addebant de proprio: quos tamen in omnibus precedebat magnæ deuotionis signifer, vir Dei. Cuius sanctæ conuersationis opinio, in Dei laudem longè lateq; finitimos excitabat. Accessit ad vitæ meritum tanta miraculorum potentia, vt iam illis in locis nullus ambigeret, virum sanctum meruisse à Deo gratiam curationum. Quam sic ille pro humilitatis custodia fideliter perentibus ministrabat, vt diuina beneficia non sibi, sed sanctorū Agricola & Vitalis, in quorum seruiebat ecclesia, meritis imputaret. Sed eius merita demones non tacebant, cum ab obsessis corporibus pellerentur.

Miraculorū
gratiam nō
sibi, sed alijs
adscribit.

Mulierem dæmoniacam, rustici cuiusdam vxorem, amicorum fides ad eum curandam adduxerat: qua in ecclesiam, vbi sanctus orabat, vix introducta, renitente qui eam possidebat inimico, ore trisono cœpit in eum minas & conuicia iaculari: Roberte, inquit, Roberte de Casa Dei, quid à nostris sedibus nos tentas extrudere? Nos te potius cum tuis breuī perturbabimus, intolerabiles, quas hīc patieris, molestias incendio cumulantes. Nec tibi proderunt collegæ tui, Agricola Bononiensis, Symphorianus Heduēsis, Marcellus Diensis, Priuatus Mimatensis, Iulianus Briuatenensis, quos tibi paras ad nos impugnādos adiungere. Videbat diabolus hæc futura, videlicet locum ibi fundandum, qui Casa Dei nouo nomine vocaretur, sanctorum reliquias, quorum nomina recenserebat, illuc inferendas: & cum futura bona vaticinaretur inuitus, saltem non profutura, quod vellet, mentiebatur. Hoc solum de futuris libens prædixit, quod locus esset conflagraturus incendio. Interea mulier saltu & discursibus per ecclesiā debacchara, repentino impetu conuertitur ad altare, tanquā manū sacris spolijs iniectura. Cuius vir sanctus miseratus insanā, dilata interim oratione, obuius procedit, & virgula, quam tenebat, percussam leuiter, seuerius increpauit. Deindē conuersus ad dæmonē: In nomine, inquit, Domini tibi præcipio, exi & da gloriam Deo, neque vltra reuertaris expulsus. Concidit mulier ad hanc vocem, & inimico recedente, protinus obdormiuit. Post modicum experrecta, mente iam sana, sed corpore adhuc fatigato, panem sibi flagitauit offerri. Quem à viro Dei benedictum, auidē sumpsit, & sic facta incolumis, repedit ad sua: multo quoque postea vixit tempore.

Dæmonia-
ca curatur.

Item rusticus quidam nomine Constantius, prope sanctum Victorē habitans, cum tantum plenus esset dæmonio, vt nulli parcens, seipsum dentibus infestaret, solam viri Dei præsentiam profitens formidabat. Quem sui toro corpore irretitū vinculis, & tanquā mortuum in feretro portantes, eidem sancto pauidam nimis & reluctantē præsentant. Ille super eum facta oratione, adiurato per nomen Dei inimico, vt discederet imperauit. Ad primam iubentis vocem territus aduersarius, & vas captiuū compulsus dimittere, quod solum potuit, lassum reddidit & vexatum. Homo post paululum recreatus, sumptis, quas sanctus ei obtulit, eulogijs, sanus & gaudēs ad propria remeauit. Horum fama diuulgante, multi vulgo mixti nobiles, ad eum confluebant vndique: quos gratanter suscipiens, verbo Dei recreatos, cum gaudio ad sua remisit. Sed cum pleriq; Christo seruire non nisi sub ipsius ducatu proponerent, quos loci vastitas minimè recipere valeret, ortum est nouum ex necessitate consilium, vt scilicet ibi construeretur monasterium, in quo sub regulari disciplina, quos Deus colligeret, vnanimiter habitarent. Ad quod construendum pandebat viam fidelium non paucorum deuotio, qui certatim in hos vsus prædia & pecunias vltronei offerebant. Videns Dei famulus tanti boni præparatam diuinitus occasionem, sciensque veraciter ad suæ periculum animæ pertinere, si tam multorū salutem, propriæ quietis respectu, deesset, habita super hoc cum fratribus suis deliberatione, assensu etiam & consilio Aruernensis episcopi bonæ memoriæ Reuconis, cœpit monasteriū ædificare cum summa omnium gratulatione iuxta loculum, in quo prius habitauerat: & prosperè cōsummauit. Eo tempore Francis imperabat Henricus, sedem Apostolicam Leo nonus tenebat. Papam igitur supradictus episcopus adiit, vir sanctus regem Francorū, vtrique super noui loci stabilitate autoritatis robur & congrua priuilegia petitori. Vtrique succedit ad votum, regem non solum petita annuente, sed & domum Dei & virum sanctū regijs honorante muneribus: Papa verò decretis Apostolicis roborante consilium: insuper etiam hominem Dei, cuius

Item dæmo-
niacus.

En vt olim
feruebant
p̄ ad cōstru-
nda mona-
ste...

Leo IX. p̄
t̄is ex qualē
se præbuerit
erga virum
Dci.

famam

famam sanctitatis audierat, licet inuitu, fratribus præficiendum mandante. Factum est ita, & dedicato monasterio, vir beatus monachicum habitum regimenq; suscepit tam fratrum precibus, quam Præfulis autoritate. Quanta autem in eo post regiminis curam circa subditos industriae vigilantia, erga Deum simplicitas mentis illuxerit, illud signorum frequens ostensio, illud spiritalia laboris eius incrementa testatur. Nam præter secularium non modicam multitudinem, quorum animas verbo prædicationis atque exemplo, orationum etiam suffragijs est lucratus, ex quibus ad trecetos ferme monachos acquisiuit: præter ecclesias circiter quinquaginta post diurnam desolationem ad Dei seruitium reparatas, illud constat esse præcipuum, quod vnicae simplicitatis ac charitatis suæ formam, in discipulos & eidem loco, cuius fundator extitit, dotis instar egregia, reliquisse cernitur hæreditariam sanctitatem.

De miraculis pauca perstringimus, cum tota ipsius vita in terris miraculum fuerit. Si qui tamen exterioribus signis facilius capiuntur, hæc pauca de multis attendant. Militem de monte Guafconis, cui nomen Bernardus erat, annis tribus continuis renu iniuria, quam phrenesim medici nominant, laborantem, cum aqua sanctæ ad dispersionem super eum deuotus orans, non solum corporis incommodo liberauit, verum etiã postea monachum factum, Christi militiæ deputauit. Item alium per vitiatum sanguinis corruptelam aqua intercute laborantem, & naturalis caloris fomite iam demerso, superflui humoris abundantia protinus obruendū, sacrae manus impositione restituit. Puerum quoque dæmoniacum, gressus ac linguæ priuatum officijs, rustici cuiusdam filium, sub loco, qui Calidus mons dicitur, habitantis, eadem potentia per manus impositionem cum orationis virtute curauit, triplicique miraculo in eadem persona, muro vocem, claudogressum, captiuo reddidit libertatem. Item præsentato sibi dæmoniaco cum panem sanctum in ecclesiæ ostio porrexisset, inimicus tantam virtutem non sustinens, non sine horribili soni strepitu & intolerabili foetore discessit, hominemq; incolumem dimisit. Mulier mēbris omnibus dissoluta, quæ ipso Missam celebrante, sacris mysterijs assistebat, allata non suis pedibus, sed manibus aliorum, etiam vocem, qua de perpetue Virginis laudibus in festo ipsius Annunciationis ad populum diserebat, fideliter audiens, restituta est sanitati. Nec latuit assistentes tantæ virtutis effectus, cum de neruorum eius concussionem fragor emissus, terrorem subitum, tanquam de tecti ruina, præsentibus incussisset.

Cæterum vir iste beatus, quod est miraculis dignius, habitum mentis in tanta rerum mundanarum varietate, in tanta cura & sollicitudine immobilem semper custo diuit, vt nec ætatum, nec temporum, nec locorum, nec fortunarū diuersitate à sancto proposito potuerit dimoueri. Itã factum est, vt per breuem laboris cursum (omne enim quod tranfit, breue est) ad æternæ vitæ brauium faciliter perueniret. Obitus quidem sui diem creditur præciuisse: fratribusque ad se vocatis, post exhortationis verba, singulis osculatis valedixit: sicque conuersus ad Dominum, seque & illos Deo precibus commendans, plenus dierum, dormiuit in Christo: sepultusque est in Casa Dei noua, quam ipse ædificauerat, octauo Calendæ Maij: Regnante Domino nostro Iesu Christo, cui est cum patre & spiritu sancto honor & gloria in secula seculorum, Amen.

De Litanis maiori videat Lector supra in Vita S. Gregorij Papæ lib. 1. cap. 41. & c.

Item quæ habentur in initio libri 2. Epistolarum eius & c.

DE S. MARCO EVANGELISTA, EX B. HIERONYMO DE SCRIPTORIBVS ECCLESIASTICIS.

Arcus discipulus & interpres Petri, iuxta quod Petrum referentem audierat, rogatus Romæ à fratribus, breue scripsit Euangeliū. Quod cum Petrus audisset, probauit, & Ecclesiæ legendum sua autoritate dedit, sicut scribunt Clemens in sexto Hypotyposion libro, & Papias Hieropolitanus Episcopus. Meminit huius Marci & Petrus in Epistola prima, sub nomine Babylonis figuraliter Romam significans: Salutauit vos Ecclesia, quæ est in Babylone collecta, & Marcus filius meus. Assumpto itaq; Euangelio, quod ipse confecerat, perrexit Aegyptum, & primus Alexandriae Christū annuncians, constituit ecclesiam, tanta doctrina & vitæ continentia, vt omnes sectatores Christi ad exemplum suū cogeret.

M m m m 3 mus

Agor. 2.

mus Iudæorum, videns Alexandria primam ecclesiam adhuc Iudaizantē, quasi in laudem gentis suæ librum super eorum conuersatione scripsit? & quomodo Lucas narrat Hierosolyma credentes omnia habuisse cōmunia, sic & ille quod Alexandria sub Marco fieri doctore cernebat, memoriæ tradidit. Mortuus est autem octauo Neronis anno, & sepultus Alexandria, succedente sibi Aniano.

Ex eodem libro B. Hieronymi.

S. Marci Ec-
clesia apud
Alexandriā.Monachi
quorum se-
ctatores.

PHilo Iudæus, natione Alexandrinus, de genere sacerdotū, idcirco à nobis inter scriptores Ecclesiasticos ponitur, quia librum de prima Marci Euangelistæ apud Alexandriam scribens ecclesia, in nostrorū laude versatus est; nō solum eos ibi, sed in multis quoque prouincijs esse memorans, & habitacula eorum dicens monasteria. Ex quo apparet, talem primū Christo credentium fuisse Ecclesiam, quales nunc monachi esse nituntur & cupiunt: vt nihil cuiuspiam propriū sit, nullus inter eos diues, nullus pauper: patrimonia egentibus diuidantur, orationi vacetur & psalmis, doctrinā quoque & continentia, quales & Lucas refert primū Hierosolyma fuisse credentes. Aiunt hunc (Philonem) sub Caio Caligula Romæ periclitatum, quō legatus gentis suæ missus fuerat: cum secunda vice venisset ad Claudiū, in eadem vrbe locutum esse cum Apostolo Petro, eiusq; habuisse amicitias / & ob hanc causam etiam Marci, discipuli Petri, apud Alexandriam sectatores ornasse laudibus.

**SANCTI MARCI APOSTOLI ET EVANGELI-
STAE MARTYRIUM, AVTHORE SIMEONE METAPHRASTE.**

Habetur etiam in vetustis MS. codicibus Latinis, penè ad verbum

cum isto consentiens.

25. Aprilis.

S. Marcus
vbi prædi-
cauerit.

Tempore illo, cum Apostoli per omnem orbem terrarum dispersi essent, diuina voluntate factum est, vt vir sanctissimus Marcus in Aegypti regionem adiret. Euangelistā hunc esse, sancti Apostolica Ecclesia Canones cōstituerunt, eō quod primus ipse in tota Aegypti regione, Libya, Marmarica, Ammoniaca & Pentapoli, Christi Euangelium, quod scripserat, & eius ad nos aduentum prædicauit. Erat enim tota illa regio hominibus referta: qui cum essent corde incircumciso & durissimo, idolis seruiebant, pleni omni impuritate, & impurorum spirituum cultores. Per omnes enim vrbes ac prouincias, templa & lucos constituebant. Siderum etiam cuncta, & magicæ artes, omnisq; demonum facultas apud eos exercebatur, quā Dominus Iesus, cum in eam regionē iuisset, dissoluendā atque euertendā præmonstrauit.

Matth. 2.

Miracula
eius apud
Cyreneses.

Cum igitur diuinus Euangelista Marcus in Cyrenen vrbe Pentapolis venisset, & celeste Christi regnum prædicasset, & apud eos miracula ingentia fecisset (ægrotos enim curauit, leprolos mundos reddidit, ac diuinā gratia verbo impuros & feroces spiritus eiecit) multi per eum crediderunt in Dominum Iesum Christum, & fecerunt, vt eorum simulacra in terram deicerentur: qui & baptismate illuminati sunt in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti, Amen. Illic igitur per sanctum Spiritum ei reuelatum fuit, vt ad Pharitem Alexandriam abiret, & bonam Dei sementem illic spargeret. Itaque beatus Euangelista Marcus ad stadium, tanquā generosus & fortis athleta, prompto animo gradiebatur. Cumque fratres ipsos salutasset, Dominus, inquit, meus mihi dixit, vt ad vrbe Alexandriam proficiscar. Fratres autem eousq; illum deduxerunt, quoad in nauigium ingressus est. Cumq; panis buccellā degustassent, benè illi precantes, eumque deducetes, sic dicebant: Dominus Iesus Christus prosperum faciat iter tuum.

Sanat Ale-
xandriam.Sanat ma-
num furoris

Beatus verò Marcus postridie Alexandriam venit. Cumque descendisset è nauī, adiit locum quendam, qui vocabatur Mendion. Cum autem eius vrbis portam ingressus esset, statim ipsius calceamentum dissolūrum fuit. Quod beatus Apostolus intelligens: Verè, inquit, via hæc expedita & facilis est. Visoq; veterum calceamentorū furore, calceamentum reficiendum ei tradidit. Ille verò calceamentorum furor subula sinistram manum suam percussit, & continuò clamauit: Vnus Deus est. Id cum beatus Marcus audiisset, secum cogitans ac ridens dixit: Prosperum fecit Dominus iter meum. Cumque in humum despuisset, ex ipso spūto lutum confecit, & eius viri manum illinens: In nomine, inquit, Iesu Christi viuentis in secula, esto sanus: ac statim eius viri manus sanata est. Sutor autem ille cum apostoli Marci potentiam, & orationis efficacitatem, habi-

habiturumque virtutis exercitationi convenientem animaduertisset. Precor, inquit, tu homo Dei, ut venias hodie & diuertas ad domum serui tui, ut simul pane vescamur, quoniam misericordia hodie me persecutus fuisti. Beatus apostolus Marcus ea re valde lætatus. Dominus, inquit, dabit tibi panem vitæ caelestis. Homo igitur ille valde hilaris, coëgit Apostolum domum suam dierrere.

Quam cum beatus Marcus introiisset. Benedictio, inquit, Domini hic sit. Precemur Deum, fratres. Ac simul precati sunt, & post preces accubuerunt. Ut verò benignè se vicissim acceperunt, dixit homo ille; Pater, obsecro te, quis es? Et vnde nam oratio ista tam potens in te profecta est? Cui sanctus Marcus dixit; Ego seruus sum Domini Iesu Christi, filij Dei. Vellem, inquit ille, Deum videre. Tum sanctus Marcus. Illum ipsum tibi ostendam. Cœpitque sanctus Apostolus exponere initium illius Euangelij. Liber generationis Iesu Christi filij Dauid, filij Abraham: eique ostendere, quæ Prophetæ ipsi de Christo prædixerunt. Vir autem ille. Istas, inquit, Domine, scripturas, quas tu dicis, nunquam ego audiui, sed Iliadem, & Odysseam, & quæcunque Aegyptiorum filij doceri solent. Tunc cœpit sanctus Euangelista Marcus Christum ipsi nunciare, atque ostendere huius mundi sapientiam stultitiam esse apud Deum. Credidit homo ille Deo, propter ea, quæ à Marco dicta sunt, & propter signa & prodigia per eum facta. ipseque, & tota eius domus, & magna eius regionis multitudo, ab Euangelista ipso illuminata est. Erat autem hominis illius nomen Anianus.

Cum verò creuisset numerus eorum, qui in Domino crediderunt, audiuerunt ciuitatis illius optimates, Galilaum quendam illuc venisse, qui deorum sacrificia euertere, & ipsorum cultum impediret. Quamobrè eum interficere studebant, atque infidias multas ei faciebant. Quas cum sanctus Marcus cognouisset, ordinauit Episcopum Anianum, & tres presbyteros Malchum, Sabinum & Cerdonem, ac septem diaconos, & alios vndecim, qui Ecclesiasticum ministerium obirent. Quo facto, aufugiens, rursus in Pentapolim venit. Ibi cum annos duos transgesset, & fratres, qui illic erant, confirmasset, Episcoposque & clericos per regionem illam ordinasset, rursus venit Alexandriam, & eius loci fratres multo numero & gratia & scientia Dei auctos inuenit, qui & Ecclesiam sibi ipsi ædificauerant in ijs locis, quæ Bubulci nomen habent, maritimaque sunt infra præcipicia quædam posita. Quare iustus ille vir multum gauisus est: cumque genua in terram posuisset, diuinam gloriam celebravit.

Cum verò multum temporis transisset, & Christiani aucti essent, idola ipsa irridebant, & Græcos, qui ea colerent, subfannabant. At Græci, posteaquam audiuerunt sanctum Euangelistam Marcum illuc venisse, ardore quodam atque inuidia repleti sunt, eò quod audirent admirabilia quædam per eum fieri. Aegrotos enim sanabat, leprosos mundabat, surdis auditum ita restituebat, ut Euangelij prædicationem ab eo percipere possent. multis denique cæcis visum præstabat. Quamobrè illum insectabantur. Quem cum non inuenirent, stridebant dentibus suis, & in sacrificijs & idolorum suorum debacchationibus aduersus sanctissimum virum vociferantes, dicebant; Multæ sunt huius magi & venefici violentiæ.

Factum autem fuit, ut beatus & festus dies noster, hoc est, sanctum Pascha die Dominico celebraretur, octauo Calendas Maij, hoc est, vigesimoquarto die mensis Aprilis, qui ab Aegyptijs Pharmutius vocatur. Illo autem tempore & Serapidis illorum dei debacchatio celebrabatur. Cum igitur eam temporis opportunitatem nacti essent, homines quosdam subornatos miserunt, qui Apostolum sanctas diuinæ oblationis preces & ministerium facientem inuenerunt. Quem cum comprehendissent, fune in eius collum iniecto, trahebant, ita dicentes; Trahimus bubalum hunc ad bubulci stabulum. At sanctus Marcus cum traheretur, Saluatori Christo gratias agens. Gratias, inquit, ago tibi Domine Iesu Christe, quod dignus habitus sum, qui pro nomine tuo hæc paterer. Eius autem carnes decidebant, & sanguine ipso lapides inquinabantur.

Erat eius diei vespere, cum in carcerem cum coniecerunt, donec inter se decernerent, quali mortè ipsum de medio tollerent. Media verò nocte, ianuis clausis, & custodibus ante ianuam excubantibus, ecce terræ motus magnus factus est. Angelus autem Domini cum descendisset de caelo, tetigit ipsum, dicens; Serue Dei Marce, summe omnium illorum sanctorum, qui sunt in Aegypti regione, en scriptum est nomen tuum in libro vitæ caelestis, & connumeratus es cum sanctis Apostolis, & memoria tua non delebitur in æternum. Eiusdem chori confors eris, cuius caelestes & supernæ potentiae consortes sunt. Archangeli spiritum tuum in caelos suscipient, & reliquæ tuæ in terris

non peribunt. Hanc visionem cum beatus Marcus vidisset, manus suas in caelum extendit, ac dixit: Gratias ago tibi, Domine mi Iesu Christe, quod non dereliquisti me, sed cum sanctis tuis me connumerasti. Precor te, Domine Iesu Christe, ut accipias in pace animam meam, neque me reprobas, aut excludas a gratia tua. Cumque haec ille dixisset, Dominus Iesus Christus ad eum venit figura illa, quam habebat, quo tempore versabatur cum discipulis suis, & qua forma erat, antequam Crucem passus, & sepultus fuisset. Qui & ei dixit: Pax tibi, Marce Euangelista meus. Beatus vero Marcus dixit: Pax tibi, Domine Iesu Christe. (Antiquus MS. codex habet tantum Domine meus Iesu Christe & abijt.)

Item Christus.

Migrat à vita.
Codex MS.
combure-
re volebat.

Cum vero dies illuxisset, venit illuc ciuitatis multitudo: quae cum illum eduxisset è carcere, rursus in eius collum funem iniecerunt, eumque pertrahentes, dicebant: Trahamus bubalum in bubulci stabulum. At beatus Marcus eo maiores gratias omnipotenti Domino Iesu Christo agebat, dicens: In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum. Cumque hoc dixisset, tradidit Deo spiritum. Impiorum vero Graecorum multitudo, cum ignem eo in loco, qui Angelorum nomine appellatur, accendisset, illius viri iusti reliquias * comburebat. Tunc Domini & Saluatoris nostri Iesu Christi prouidentia factum est, ut turbo quidam erumperet, & tempestas magna fieret, & sol ipse radios suos contraheret, tonitruaque & eorum sonitus multus audiretur, plurima quoque pluuia cum grandine commista usque ad vesperam duraret, ita ut aedificia multa corruerent, & homines non pauci mortui caderent. Eius igitur rei timore percussis, reliquias sancti Marci dereliquerunt ac fugerunt. Alij vero irridentes dicebant, beatissima illorum Serapidis prouidentia haec in illo viro fuisse facta propter natalem ipsius diem.

Forma S. Marci.

Tunc venerunt homines religiosi, & viri iusti reliquias à cinere secreuerunt, atque in eum locum tulerunt, vbi preces & psalmos suos canebat: eiusque funus curarunt, ut ciuitatis mos erat. Reliquias autem deposuerunt in loco illustri è lapidibus exciso, ipsius memoriam sobrie & pie cum precibus celebrantes, quo nihil preciosius Alexandria ciuitas possidebat. Illas autem reliquias Orientem versus collocarunt. Codex MS. etiam haec addit: Fuit autem forma beatissimi Marci huiusmodi: Longo naso, sub ducto supercilio, pulcher oculis, recaluaster, proluxa barba, velox, habitudinis optima, aetatis mediae, canis aspersus, affectione continens, gratia Dei plenus,

Beatus igitur Marcus Euangelista, primus Christi martyr in Aegypto Alexandria, mense, qui apud Aegyptios Pharmutius, & apud Hebraeos Nisan dicitur, septimo Calendas Maij, ut Romani numerant, hoc est, Aprilis vigesimo quinto, obiit, Imperatore Claudio Nerone Caesare: nobis autem Christianis imperante Domino nostro Iesu Christo: Cui gloria est & Imperium cum Patre & Spiritu sancto, in secula seculorum, Amen.

PROCOPII DIACONI ET CHARTOPHYLA- CIS LAVDATIO IN SANCTVM APOSTOLVM ET Euangelistam Marcum. Habetur in Simeone Metaphraste.

Vrsus Apostolica panegyris ac celebritas effulget. Rursus ego vna cum ijs, qui eiusdem chori participes sunt, exulto. Rursus eius, qui Christi discipulus fuit, memoria, instar facis cuiusdam, lumen nobis praefert, & ego linguam ipsam ad hymnorum choreas celebrandas confero. Quae quidem lingua obscura quaedam pronunciat: nullius enim vibratilis orationis particeps est, neque pulchra & eleganti concinnitate verborum probatur: quanuis neque si his rebus bene munita esset, ad beati Marci laudes explicandas satis esse posset. Ea tamen nunc praclaris Euangelistae factis exultat, & earum rerum, quas ille bene gessit, facultatem, quam-

maximè potest, admiratur.

S. Marcus primus Aegypti episcopus.

Marcus Petri filius, & eius, qui clauis caelorum accepit, socius, mysteriorum nuncius, & arcanorum praeco, qui Aegyptum illustrauit, & in illius regionis sacro throno primus sedit: (Neque enim hoc ad laudationis & gloriae materiam parum est, cum diffi-